

Minister Spraw Zagranicznych

KSM 2008/16136

Warszawa, dnia 15 grudnia 2008 r.

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów na oświadczenie Pana Senatora Zbigniewa Romaszewskiego (pismo nr BPS/DSK-043-1013/08) złożone podczas 20. posiedzenia Senatu w dniu 30 października 2008 r. uprzejmie informuję:

Polityka RP w dziedzinie praw człowieka jest konsekwentna i zgodna z międzynarodowymi standardami oraz polityką Unii Europejskiej.

Kwestia praw człowieka jest stałym elementem polskiej polityki zagranicznej. Rosnące znaczenie tej tematyki znalazło m.in. wyraz w utworzeniu w MSZ we wrześniu 2008 r. nowego Departamentu Narodów Zjednoczonych i Praw Człowieka.

W I połowie roku, po wydarzeniach w Tybecie, władze RP wielokrotnie i jednoznacznie przedstawiały stanowisko w kwestii przestrzegania praw człowieka w Chinach. Polska należała do grupy państw, które zareagowały najszybciej i najbardziej zdecydowanie na gwałtowny rozwój sytuacji. Aktywność Polski w tej kwestii dostrzegła także strona chińska, o czym świadczy fakt, iż Polska była jednym z 5 krajów europejskich do których Premier ChRL skierował po wydarzeniach w Tybecie swojego specjalnego wysłannika.

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej pozwoliło na włączenie się naszego kraju do regularnego dialogu Unii Europejskiej z Chinami w dziedzinie praw człowieka. Dialog ten stanowi najbardziej rozbudowany tego typu mechanizm, jaki ChRL utrzymuje z innymi państwami i regionami. W przeciągu kilku lat Polska stała się ważnym uczestnikiem tego procesu, aktywnie biorąc udział w wypracowywaniu stanowiska strony unijnej oraz uczestnicząc w przygotowywaniu regularnych raportów na temat stanu przestrzegania praw człowieka w Chinach.

Dialog UE z Chinami jest obecnie najskuteczniejszym narzędziem oddziaływania państw Unii Europejskiej na stan przestrzegania praw człowieka w Chinach. Ten instrument jest dużo bardziej skuteczny, niż eksponowanie drażliwych kwestii praw człowieka przy okazji każdego spotkania dwustronnego. Ostatnia, już 26-ta runda dialogu UE-Chiny w dziedzinie praw człowieka rozpoczęła się 24 listopada w Pekinie od seminarium eksperckiego, w którym wziął udział także przedstawiciel Polski.

Kierując się kryterium skuteczności oraz koncentrując się na działaniach pragmatycznych, Rząd RP umiejscawia kwestię praw człowieka w agendzie rozmów na danym forum, po dokonaniu całościowej analizy spodziewanych rezultatów poruszenia tej tematyki.

Wizyta dwustronna Premiera RP w Chinach trwała zaledwie 2 dni, co znacząco ograniczyło czas trwania oficjalnych rozmów. Biorąc pod uwagę, że była to pierwsza wizyta na tym szczeblu od wielu lat (poprzednia w 1994 roku), strona polska podjęła decyzję o skoncentrowaniu się w czasie spotkań na najważniejszych kwestiach z obszaru współpracy dwustronnej. Kwestie praw człowieka zostały niemniej jednak omówione kilka dni wcześniej (17 października) podczas konsultacji wiceministra spraw zagranicznych Ryszarda Schnepfa w Pekinie.

Rząd RP, wzorem swoich odpowiedników z wielu innych państw członkowskich UE, uwzględnia całościowy interes kraju, który w przełożeniu na politykę zagraniczną oznacza m.in. traktowanie Chin, jako jednego z priorytetowych polskich partnerów pozaeuropejskich. Wymaga to utrzymywania regularnego dialogu politycznego i wielopłaszczyznowej współpracy z Pekinem. Jednocześnie, nie ogranicza to w żadnym zakresie prawa Polski do krytycznej oceny kwestii przestrzegania praw człowieka w ChRL w sytuacjach, które wzbudzają niepokój Polski i społeczności międzynarodowej.

W kontekście przestrzegania praw człowieka w Chinach, w 2008 roku największym wyzwaniem dla wielu państw była reakcja na tragiczne wydarzenia w Tybecie. Polska, w poszanowaniu własnej historii i wszystkich zasad wymienionych w oświadczeniu Pana Senatora, od samego początku zajmowała jasne stanowisko wobec tego kryzysu, które zostało powtórzona w grudniu 2008 roku także wobec najwyższego duchowego autorytetu Tybetańczyków, XIV Dalajlamy, w czasie jego spotkań z przedstawicielami najwyższych władz państwowych RP. Niewiele jest krajów, także w Europie, które potrafiły w tak jednoznaczny sposób pokazać światu, w tym władzom ChRL, swoje przywiązanie do powszechnych wartości, jakimi są prawa człowieka.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU
Jan Borkowski